

GAZETA TRANSILVANIEI

PROPRIETARĂ: ASOCIAȚIUNEA „ASTRA” BRĂSOV

Apare de două ori pe săptămână prin îngrijirea
Comitet de redacție.

Atelierile tipografiei „Astra” TF-112
Pagini 4-6-8 Lei 3.

STEAG RIDICAT LA

1838

GHLBARIȚIU

ȘI SFÎNȚIT DE LUPTLE PURTATE SUB CUTELE LUI
DE ATAȚIA URMAȘI, ÎN FRUNTE CU

MUREȘENII

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BRĂSOV.

B-dul REGELE FERDINAND Nr. 12 Tt. 1513
Abonamentul anual lei 300 Autorități și Societăți lei 60
Anunțuri și reclame după tarif.

Nr. 26

Inreg. Trib. Brașov S. II No. G. II. 71/942

Sâmbătă 3 Aprilie 1943

Anul 106

Obicei pământean

de V. Branisce

Multe și minunate sunt obiceiurile pământului nostru! Născute dintr-o imperioasă necesitate de conservare a ființei neamului, mereu amenințat, ele cuprind rodul unei adânci înțelepciuni și a unei îndelungate experiențe. Iar dacă superficialitatea timpurilor moderne, mereu în căutare de inovații, n'ar fi rupt firul tradiției, ar fi fost adeșori cruțați de multe și grele suferințe.

Un asemenea obicei pământean, impresionant prin înalta lui valoare simbolică este felul cum își statorniceau vechii noștri votevozi hotarul.

Fixarea semnelor de hotar se făcea cu un deosebit ceremonial. Alatul domnesc se oprea din loc în loc să fixeze hotarul. În lung șir de care, încercate cu copil de toate vârstele, urma convoiul. La fiecare popas, bătrânii opreau carele, coborau din ele pe copil, îl culcau la pământ și le trăgeau o sfântă de bătaie cu vergile, cu scopul ca el să vadă printre lacrimi stâlpii de hotar și astfel să-și aducă de el aminte o viață întreagă.

Dacă acest bun obicei s'ar fi păstrat prin tradiție, dacă în primăvara învolburată a anului 1918 ar fi fost purtat în care de-a-lungul Nistrului tineretul țării, prin locurile unde, odinioară, bătuse hotarul însuși Ștefan cel Mare, și unde, lângă un stejar el atinsese simbolice cu toiagul pe propriul cocon domnesc, nu ar fi urmat tragedia prăbușire din vara 1940.

Este atâta înțelepciune în tradiția bătrânilor noștri de a face pe copil să vadă printre lacrimi semnul de hotar, încât nu cred că vreun mijloc educativ modern ar putea să-i fie locul.

Cine a avut parte de această spartână revelație a fruntarilor țării, cine a privit în fragedă copilărie prin pânza de lacrimi a suferinții fărușii hotarului, acela, sigur, nu mai este capabil să renunțe la drepturile neamului.

Generațiile crescute în cultul tradiției pământene n'au cunoscut decât zângănitul armelor când a fost vorba de încălcarea moștei străbune. Al glas n'a răsunat în urechile lor, și nici conștiința lor n'a ascultat de altă poruncă.

Abonaților

le aducem aminte că nu trăim din subvenții.

Progres rapid, revoluționar

de C. Rădulescu-Motru
Membru al Academiei Române

Harnicul bărbat de știință, d-l Dr. Sabin Manuilă, directorul Institutului Statistic al României, dela primele pagini ale noii sale publicații *Analele Institutului Statistic*, apărută de curând, insistă asupra îndatoririi pe care o are o națiune tânără, ca a noastră, de a-și cuceri printr'un progres rapid, revoluționar chiar, locul care i se cuvine în rândul celorlalte națiuni culte ale Europei. Pe plan științific, pe plan artistic, pe plan economic și pe planul administrației de Stat, noi suntem nevoiți să producem la nivelul european tot ce produc și celelalte popoare. În împlinirea acestei îndatoriri ne este de mare ajutor Statistica, zice d-l Dr. Manuilă. În coloanele cifrelor statistice găsim verificarea mijloacelor pe care le întrebuițăm pentru realizarea progresului nostru. În ele vedem, unde sunt lipsurile și unde sunt greșelile; vedem unde trebuie să intervenim grabnic și unde, nu.

Vedem, dacă voim să vedem.

Căci sunt cazuri, când nu voim să vedem, oricât de tipătoare ar fi coloanele statistice.

Așa bunăoară, coloanele statistice ne-au arătat de mult că majoritatea absolvenților școlilor noastre profesionale nu se îndreaptă

spre munca profesională, ci spre funcțiunile publice, cu muncă sedentară de birou; că tabloul titrațiilor pe diferite specialități, în fiecare județ este destul de mare, dar că din acest tablou cei mai mulți nu-și practică specialitatea, ci au ocupații improvizate; că, pe planul vieții economice, în sfârșit, rar întâlnim o continuitate de muncă industrială, sau comercială, dela o generație la alta, ci mai totdeauna, cu fiecare generație, întrerupere și un nou început de muncă.

Dar la ce a folosit statistica acestor cazuri? La nimic alta, decât că a format tema unor discursuri de ocazie. În așteptarea progresului rapid, revoluționar, viața și-a urmat vechiul ei curs. Statistica ne-a invitat să intervenim, dar noi n'am voit să o luăm în seamă.

De ce n'am voit? Fiindcă de-asupra Statisticii stau deprinderile noastre de a gândi, formate în spiritul unui alt timp, decât al timpului în care trăim!

Progresul, oriunde se produce, este opera oamenilor de elită, a oamenilor de vocație. Aceștia constituiesc unealta creatoare a tot felul de inovații culturale; dela ei vine progresul. Pentru ca acest

progres, să nu fie încet, ci să fie rapid, revoluționar, este de nevoie ca unealta lui să fie îngrijită, selectată; adică oamenii de vocație să fie selectați cu grije, și în cât mai mare număr. Inșișirile lor să fie toate, fără risipă, puse la dispoziția națiunii întregi. Fiecare om de vocație, la locul lui: aceasta însemnează a pregăti condițiile unui progres rapid, revoluționar...

În deprinderile noastre de a gândi, noi însă nu avem grija selectării oamenilor de vocație. Noi credem că orice om, din momentul ce Dumnezeu l-a dăruit cu simțuri și cu vorbire, este capabil de orice. „Fă-mă mamă cu noroc, și mă aruncă în foc”. Este proverbul în care ne creștem copiii.

Cu norocul poate veni progresul, negreșit; dar nu cel rapid, revoluționar, ci cel încetșor pe șir de multe secole.

D-l Dr. Manuilă n'a ajuns încă să ne dea pe țara întreagă statistica școlilor care rătăcesc prin școli nepotrivite cu aptitudinile lor, și care sunt condamnați să rătăcească apoi în viața profesională. Dar să sperăm că odată va ajunge să dea și această statistică. Odată Statistica școlară publicată, dânsul va aștepta negreșit ca să luăm măsurile de îndreptare.

Ne vom hotări noi oare până atunci să ne despărțim de credința în noroc, și să organizăm școlile pe baza selectării? Așa ar trebui.

Școlile prin destinația lor sunt instituții de cultură, iar cultura implică în înțelesul ei operația de alegere a tot ce este bun și nobil în natura omenească, pentru ca acest bun și nobil să aibă întâie-

— Continuare în pag. 3 —

FOILETONUL
„GAZETEI TRANSILVANIEI”

Balada „Regele din Tule” la Români

Traducerile impletite în tragedia „Faust”.

de Ion Gherghel

II.

Intr'un articol apărut în „Revista Scriitoarelor și Scriitorilor Români” (nr. 1—2 din Ian.—Febr. 1943) d-l Emanuil Bucuța, ocupându-se de viața lui Goethe, afirmă, pe bună dreptate: „Când (Goethe) spunea ceva prin gura lui Faust, omenirea ascultă și astăzi cu aceeași

băgare de seamă. Este ea de totdeauna, care iubește, suferă și luptă. Când suspină strofa scurtă a Regelui din Tule plângem fiecare cu el, iubirea care s'a dus, înghițită de ani sau de alte puteri, ca potirul regal de valuri”.

De data aceasta ne vom ocupa de talmăcirile acestei balade, care au

fost intercalate — ca și originalul — în partea I a tragediei „Faust”.

Nu este un lucru de mirare că prima încercare, săvârșită la 1862 în volumul lui V. Pogor și N. Skelitty, fiind prolixă și având construcții greoaie, nu mai prezintă decât valoare istorică. Citarea primei strofe e suficientă pentru evocarea atmosferei arhaice ce se desprinde din versurile amplificate:

Era odată un rege în Tulea cea faimoasă,

El inima fidelă avu pân la mormânt;

Amanata sa murindă o cupă prețioasă

I-a dat ca suvenir, sub sacru jurământ.

A doua traducere apărută în 1906 în bine frământata lucrare a lui Ion Gorun (Alex. Hodoș). Forma de versificație din balada în chestiune lasă însă de dorit, în primul rând prin greșelile de ritm și accentuările nenaturale, ca bunăoară în strofa II:

Plânge vântul la fe- reastră

Nu de inimă albastră
Plânge vântul la fereastră;
Vântul plânge doar de jale
Că pământul se prăvale
Greu de patimi și păcate,
Greu de multa răutate.
Dumnezeu ce ține'n mână
Lumea asta de țărână,
Oropitul glob de tină,
Săturat e să-l mai țină.
Și ntr'o zi, ce nu-i departe
— Așa scrie slova'n carte —
Când răbdarea-i se va stinge
Mi-l asvârle ca pe-o minge.
— Nu de inimă albastră
Plânge vântul la fereastră,
Plânge doar de mila noastră.

Ecat. Pittig

Cruce sfântă din Ardeal

Cruce sfântă părăsită
La răspântie de drum,
Lemnul ți s'a învechit
Și e negru ca de fum.

Când trece pe lângă tine
Nimeni nu-și mai face cruce,
Nimeni nu te mai privește
C'o privire, blândă, dulce.

Cât de frumoasă erai
Așezată sus pe deal,
Ca o strajă neclintită
Cruce sfântă din Ardeal.

Astăzi, cruce, ești uitată
Și vrei să cazi la pământ...
Candela ce-ardea la tine,
De „doi ani“ s'a stins de vânt.

Te-am părăsit... sunt departe
Fiind mânat de-al vieții val,
Când o să mă'nchin la tine
Cruce sfântă din Ardeal?

Serg, Viorel Gh. Tudoran

Hans von Benda și Orchestra de Cameră din Berlin

In jurul portafelului

de Lia Busnioceanu

Cele două concerte ale Orchestrei de Cameră din Berlin, au fost ca o intruchipare a primăverii. Ghicel și vioarele au răsărit puzderle din paginile suavelor maeștri ai veacului al optprezecelea. Vivaldi, Haydn, Mozart, Händel ne-au înflorit sufletele cu luminoasele lor jocuri melodice, cristaline și zglobii ca izvoarele de munte.

Dirijorul Hans von Benda se pricepe ca nimeni altul să-și improspăteze programele, scotocind prin cămările uitate ale muzicii de altădată și dând la iveală atâtea bogății rămase până astăzi sub obroc.

Minunatul Concert pentru trei viole și orchestră, de Antonio Vivaldi, sinonimul lui Bach în Italia și totodată, precursorul lui; Concertul pentru suflători și orchestră, de Händel; Simfonia, de J. Chr. Bach, cel mai mic fiu al marelui Johann Sebastian, care l-a iubit așa de mult pe Mozart, când l-a cunoscut copil de 7 ani la Londra — și care l-a influențat poate tot așa de mult; Cassation, de Mozart, scrisă de copilul minune la 12 ani; și, ca un răspuns grav la glumele și voioșia copilăriei, Adagio și Fuga în do minor, de același compozitor, cu adânci și dramatice rezonanțe.

Atâtea noi izvoare de bucurii pe care Hans von Benda le dăruiește anul acesta ascultătorilor săi, alături de altele mai cunoscute cum sunt: Suita în sol minor și Concertul pentru vioară și orchestră în la minor, de J. S. Bach, și două Simfonii de Haydn; Simfonia Oxford, executată pentru prima oară la ceremonia primirii titlului de doctor ce-i fusese conferit de Universitatea din acel oraș; și una din cele 12 Simfonii Londoneze, scrise de Haydn în timpul primei sale călătorii la Londra, în 1790, adică la vârsta de aproape 60 de ani, când fecundul maestru știa să-și îmbrace prospețimea inspirației melodice în haina tot mai strălucitoare a unor bogate combinații orchestrale.

Sub bagheta mălastră a lui Hans von Benda, toate aceste vechi odoare, puse în adevărata lor lumină, și-au desvăluit rând pe rând frumusețile. Ritmuri zglobii sau potolite, lumini și umbre meșteșugit nuanțate, timbrele catifelate ale instrumentelor de coarde armonios imbinat cu cele argintii ale suflătorilor, toate cumpănite până'n ultimele amănunte și puse în slujba aceluiași element a - toate - stăpânitor: melodia. Căci Hans von Benda este un mag al melodiei. Mânile lui expresive, care transformă în aur tot ce atîng, știu s'o trezească și s'o invoalte din flece pagină de muzică veche sau nouă. De aceea compozitorii moderni ca Max

Reger sau Anton Bruckner, au putut sta fără nicio discordanță alături de marii lor predecesori. De aceea mult cântata invitație la Vals a lui Weber, desbrăcată de sgura degradantă a unei prea mari popularități, și-a recăpătat pentru o clipă tot farmecul inițial, așa cum s'a întâmplat în alt an cu Valsul Imperial al lui Johann Strauss.

Cu aceeași artă subtilă cu care-și alcătuiește programele și cu care le interpretează, Hans von Benda a știut să-și alcătuiască și ansamblul orchestral, poate cel mai desăvârșit din câte se pot auzi. Cu cât o formație orchestrală e mai redusă, cu atât mai greu își poate ascunde imperfecțiunile. Dar în Orchestra de cameră berlineză nu este nimic de ascuns. Totul e lîmpede ca un cristal; toți interpretii, artiști de egală valoare și pătrunși în egală măsură de scopul urmărit, care este, nu afirmarea talentului personal, ci o cât mai desăvârșită unitate, în vederea efectului general. Fiecare își îndeplinește rolul cu modestia și constinciozitatea pe care vor fi pus-o altădată meșterii pietrari la înălțarea monumentelor care astăzi fac fala omenirii. În același spirit de totală solidaritate a fost interpretat și Concertul pentru vioară de Bach, cu d-l Vittorio Brero ca solist, și Concertul pentru trei viole de Vivaldi. Cine l-a auzit, nu va putea uita curând sobrietatea și stilul lor plin de noblețe, precum și mici amănunte de mare artă, cum era de pildă gestul mărunț și grîljiu cu care unul din cei trei solști își potrivea pe coarde, în Adagio, pizzicatoele de o rară expresivitate, așa cum ar fi potrivit pletricele colorate pentru un mozaic menit să împodobească un portal de catedrală.

Demni reprezentanți ai vechel tradiții muzicale germane, oamenii aceștia servesc muzica cu evlavie unor preoți în fața altarului. Unde să găsim cuvintele cu care le-am putea mulțumi pentru nesfârșita bucurie ce ne-au adus?

Curierul Bibliotecii „Astra“

Delegații Căminurilor Culturale care au primit deja biblioteci sunt rugați să treacă pe la sediul Departământului județean pentru a-și ridica și suplimentul de 27 volume.

PREDICI ÎN PUSTIU

Mii de diamante

În frumosul roman al lui Lucio D'Ambră: „Profesiunea de soție“ eroul principal Cosmio Brenta spune: „Oamenii sunt triști, fiindcă nu văd în fiecare zi aurora“.

Dacă vrei într'adevăr să ai o zi bună, scoală-te de dimineață și împarte-ți așa timpul să te surprindă răsăritul de soare pe vreo mică înălțime din apropierea casei tale. Toți poezii au cântat cerul instelat, dar niciunul tabloul minunat al miilor de diamante de pe zăpada sau iarba înrouată în primele raze de soare. Dacă le privești cu spatele la soare le vezi, strălucind ca mii de licurici ce apar și dispar mereu. Dacă le privești în direcțiunea soarelui ce răsare, le vezi în toate nuanțele culorilor de curcubeu, tremurând într'o nesfârșită gamă de superbe variațiuni.

După ce ți-ai îmbogățit sufletul cu aceste mii de diamante: minune și ele ale Marelui Arhitect al acestei lumi, cazi în genunchi să-ți spui rugăciunea umilă și fierbinte cu fața îndreptată spre răsăritul de soare. Îți vin ușor cuvintele de preamărire pe buze, iară din adâncul sufletului tău pornesc dorințele și gândurile pe care ai vrea să le vezi împlinite de Atotputernic, care, de sigur, ți le și împlinește dacă stăruie în cererea ta și dacă gândurile tale curate se armonizează cu legile dumnezeiești.

Împlinirea rugăciunii se face de către cel Atotputernic, dacă rugăciunea a avut destulă căldură și stăruință, dacă cămința a fost destul de vie și dacă ea a fost în concordanță cu legea universală a bunătății și iubirii.

După ce astfel ți-ai încântat sufletul cu miile de diamante și rugăciunea fierbinte ți-a redat liniștea, curajul și încrederea, iertarea și bunătatea, dragostea de muncă și viață, fă o fricție până la brâu cu zăpadă sau cu apă ce ți-ai adus-o într'o sticlă mică. Usucă-te, bine cu cămașa ce ți-ai desbrăcat-o, fugi, sari și aleargă în bătaia primelor raze de soare și în dragostea ta fără de margini față de natură, îți vine involuntar pe buze un cântec, o melodie oare-care, care ți-a încântat copilăria ta, atunci când părinții te luau de mână ca să te ducă la școală sau la biserică.

Nu putem avea Sauna finlandeză, urmată de scufundarea în lacurile reci ca ghița în fiecare dimineață, dar o sticlă de apă îți poți aduce. Astfel, într'o jumătate de oră, ai luat pentru corpul și sufletul tău cel mai minunat medicament. Pentru o săptămână îți dă energia și sănătatea necesară.

Bieții oameni, cum li compătiness, că toți cunosc Aspirina, Piramidonul și Valeriana, dar așa de puțin cunosc miile de diamante ale aurorei de dimineață.

Dr. M. Suciu-Sibianu

O golea la orișice mese,
La nimic așa mult nu ținea,
Din ochi îi porniau lacrimi dese,
Dintr'ânsa decâte-ori bea.

În general îi lipsește suflul poetic
acestei balade în talmăcirea lui Ion Gorun.

La 1908, când apare traducerea în proză a părții I din tragedia „Faust“, publicată în „Bibl. pt. toți“ de Iosif Nădejde, aflăm încercarea — isbutită din punct de vedere formal — a poetului Victor Eftimiu.

Pe alocuri se îndepărtează însă prea mult de textul din original, fapt care-l silește să alerge după alte imagini. Totuși, fiind turnată într'o limbă curgătoare, traducerea lui V. E. se citește și astăzi cu plăcere. Dăm, spre exemplificare, strofa III:

Iar când simți că viața-i
Coboară 'n asfințit,
Și-a împărțit averea,
Dar cupa și-a oprit.

Netedă, melodioasă, abilă ca formă de versificație este apoi prestațiunea lui I. U. Soricu, introdusă în traducerea operei complete:

La masa lui domnească
Chemă pe cavaleri,
În sala strămoșească,
Pe țărnul tristei mări.

De cea din urmă dată
Bătrânul crai sorbit
Din cupa-i adorată,
Și'n Mare o svârli.

Epitetul „tristei“, deși e un adaus, subliniază indirect starea sufletească

deprimată a craiului credincios și îndurerat. De aceea nu trebuie să i se aducă învinuirea de a fi folosit o expresie drept „umplutură“ de vers. Strofa următoare, oricât ar fi ea însă de netedă, nu redă aceea, în original atât minunat colorată, „letzte Lebensglut“. (Abia în traducerea sobră, echilibrată și adâncită a lui George Murnu vom constata o pătrundere și în fondul acestei balade).

Ultima încercare, împletită în opera „Faust“, apăruse în 1941, mai întâi în revista „Convorbiri Literare“ și apoi și în volum. Autoarea e d-na Laura M. Dragomirescu. Despre calitățile și lacunele traducerii părții I din această capodoperă amintisem câte ceva într'un foileton de Paști în ziarul „Tribuna“.

La alcătuirea versurilor din balada ce o discutăm, traducătoarea nu prea

a fost fericit inspirată, ritmul schiopătează adeseori iar limba, e în multe versuri, lipsită de suplețea necesară. Relativ mai bine modalată este strofa finală ce o cităm aici:

Cum cade se uită s'o vadă,
Cum piere și valuri o'nghit,
Pleoapele prind ca să-i cadă...
În veci n'a mai sorbit.

Ce altfel te impresionează însă talmăcirea adecvată și poetică a iscusitului G. Murnu — asupra căreia vom reveni în curând —:

Văzu că'n fund de ape
Paharul lui căzu
Și închise mol pleoape
Și-an strop nu mai bău.

Lângă steag bătrân...

de E. Bogza Mălin

Inceet, încet, pâlmașii scrisului ardelean ne adunăm în coloanele bătrânei „Gazeta” a lui Barițiu.

Venim cu înțerețea noastră miruită în pasiunea slovei să pulverizăm săptămână de săptămână în paginile ei tot ceea ce credem și tot ceea ce nădăjdăm în ziua de mâine.

Poposim aici pentru a oficia. Pentru că rosturile scrisului bătrân de ieri și cel de azi apasă tot atât de greu pe sbuciumul de acum...

Gazetarul veacului trecut trebuie să fie gazetarul de azi.

Scrind așa, ne apropiem cu mintea de vremile de ieri când ciocotirea sufletului ardelean striga pe ulițele istoriei, iar pâlmașul scrisului căuta făgaș de împlinire dreaptă românească.

Gazetarul era singurul îndreptar pe cărările viitorului. El scobora adânc în sufletul Neamului, intra în rolul lui de apostolat; era izvorul puternic al ideii naționale, iezorul din care să adăpau sufletele însetate după libertate și lumină. Redacțiile — temple, păstrau misterul existenței noastre ca neam capabil să înfrunte toate împotririile. Acolo se frământa conștiința generațiilor pentru transformările ce trebuiau să vină...

... Am răsfoit „Gazeta Transilvaniei”. Și cu fiecare filă petrecută se înfigea în mine scrisul gazetarilor de ieri, ca vârful de cuțit în nervi. M'am întâlnit — de-a-lungul slovelor — cu întreaga tragedie a sufletelor chinuite de ieri, peregrinajul acela al osteneții scrisului prin coridorul îngust și întunecos al opririlor oficiale, de-acolo din 1838 și până la descătușarea cea mare... Intr'un ungher de tipografie am zărit aplecat asupra cirilelor pe meșterul Barițiu; am stat de vorbă cu mândria aspră a lui Simion Bărnuțiu ce a aprins odată pe creste de istorie pornirile, dând pildă nepoților; undeva spre bunătaea stăvilor s'a înălțat jertfa celor ce au robit pentru scris; de pe un colnic de leat, îmi striga tare sfetnicul înalt al presei ardelene Aurel Mureșianu:

„Stați neclintți la postul la care V'a chemat soartea; nu așteptați dela nimeni nici mulțumire nici recunoștință, ci, în bine și rău, țineți sus steagul mântuirii ca să nu piară nădejdea în izbândă“...

Am răsfoit gazeta...

In tâmpile îmi bate sângele, iar în piept svâcnește patima credinței în purificarea împlinirilor...

Spun, și voi rosti astea spovădindu-mă sub patrafirul paginilor tale, bătrână gazetă.

Primește-mi șoapta!

Și peste vremi — când vom fi răvășiți iureșul vrășmaș al întâmplărilor și nimicnicilor de acum — să-mi ascuți și protestarea ce o innăbuș acum.

Am venit lângă steag bătrân!

Aspecte demografice în județul Brașov

de Dr. P. Nistor

I

In Buletinul Demografic al României Nr. 5 din Mai 1942 — apărut însă numai în Martie 1943 — se da și mișcarea demografică a anului 1941, dar în el se află și datele demografice provizorii ale recensământului din 1941, calculate pe data de 1 Sept. 1941.

Din aceste date credem util să comunicăm și publicului următoarele:

1. Populația României la 1 Sept. 1941

A fost de 16.805.388 de suflete, cuprinzând și Basarabia cu cele două județe din Bucovina, realipite la țara mamă.

La 1 Iulie 1940 populația pe același teritoriu și fără să cuprindă părțile ardelene dismembrate prin verdictul dela Viena, era de 13.200.185 de locuitori. Avem deci o diferență în plus la 1 Ian. 1941, de 3.542.538 de suflete, provenită din Basarabia cu 2.727.313 locuitori, jud. Cernăuți cu 264.822 și jud. Storjineț cu 157.738, iar restul de 382.667 trebuie să fie sporul natural dela 1 Iulie 1940 până la 1 Sept. 1941.

2. Populația jud. Brașov la recensământul din 1941

La 1 Ian. 1941 populația acestuia, socotită numai în baza recensământului din 1930 și a sporului natural al anilor 1931—1940, precum și cu adausul populației din 9 comune care s'au alipit la jud. Brașov din jud. Trei-Scaune și care au rămas României după verdictul dela Viena, a fost de 194.705 locuitori.

Aceștia se repartizează astfel:

— In orașul Brașov 62.771

— In jud. Brașov rural 131.934,

din care 9187 în cele 9 comune alipite dela jud. Trei-Scaune.

Față de aceste cifre la 1 Sept. 1941 (având în baza recensământul 1941 și adăugându-se sporul natural din ziua recensământului până la 1 Sept. 1941 județul întreg avea o populație de 210.788. Avem deci un spor de 16.083 de suflete, ceea ce în aceste timpuri de denatalitate și mortalitate crescută este o cifră bună.

Această creștere însă nu este uniformă pentru județul rural și pentru orașul Brașov și are nevoie de o explicație, pe care o vom da mai jos.

3. Populația județului rural

Populația acestuia a fost numai de 125.769 la 1 Sept. 1941. Avem deci o surprinzătoare scădere a populației în urma recensământului, față de ceea ce ar fi trebuit să fie, socotind creșterea naturală continuă și numărul aflat la 1 Ian. 1941.

Dar în jud. Brașov rural nu a fost niciun an cu deficit prin mișcarea naturală a populației, ci din contră, am avut în fiecare an excedențe de populație. Nici nu s'a rupt vreo comună dela județ, nici n'a existat un exod așa de mare din comunele județului la oraș. Explicația o dă părăsirea teritoriului județului a unui număr important de Unguri, care au trecut în județele cedate Ungariei și care pot fi apreciați la o cifră apropiată de diferența dintre cifrele de mai sus.

Aceasta se poate dovedi și prin alte metode. Astfel, la 1930 Ungurii erau în județ în număr rotund de 21.590 suflete; au crescut în 10 ani aproximativ cu 1.500 suflete; s'au alipit la Brașov din cele 9 comune alipite dela jud. Trei-Scaune alți 3.900. Ar trebui deci să fie în total 27.000 Unguri în 1941. La recensământ neăsându-se decât 22.000, urmează că diferența de 5.000 să reprezinte exodul benevol al lor din 1940.

Proporția pe neamuri a populației dela recensământul din 1930 și dela recensământul din 1941, compiectat pe 1 Ian. 1942, este următoarea:

Românii dela 59,3%, cresc la 65,1%

Ungurii dela 19,7%, scad la 17,5%

Germanii dela 18,7%, scad la 16,3%

Evreii dela 0,7%, scad la 0,1%

(dela 161 la 44 de suflete)

Alții dela 2,6%, scad la 1%.

Constatăm deci o creștere numerică și proporțională a Românilor, dela 64.578 la 83.556, o stagnare a Ungurilor, care de fapt este o scădere, după cum am arătat mai sus, dela 21.492 la 22.153. O menținere numerică, dar o scădere proporțională a Germanilor, dela 20.334. la 20.704.

Descongestionarea centrelor urbane

Pentru a preveni efectele, dezastruoase ale unor eventuale atacuri aeriene, Comandamentul apărării pasive dă zilnic, prin presă, prețioase instrucțiuni culese din experiențele recente ale războiului aerian.

Unele privesc camuflajul luminilor, atât a locuințelor cât și a autovehiculelor de tot felul, care circulă în timpul nopții, altele se referă la mijloacele cele mai practice de apărare individuală împotriva efectelor bombelor lansate din avion.

Printre măsurile de apărare pasivă cu caracter special, este și aceea referitoare la descongestionarea, la vreme și în ordine, a marilor aglomerațiuni omenești.

De obicei, în marile centre urbane, ca în București bunăoară, se află și o populație zisă flotantă, adică adusă aci numai de interese trecătoare.

Toți, aceștia ar putea părăsi de a-

cum Capitala, ca și orașele mari unde se află doar în trecere.

Deasemenea, Bucureștenii care au rude în provincie ar trebui să și trimită chiar de pe acum copiii acolo.

Este recomandabil a ne pune din vreme familia la adăpost, pentru că numai așa ne vom putea continua munca liniștiți și vom putea constata că eșecul nostru de prudență ne-a evitat grele surprize.

Descongestionarea marilor centre urbane, este foarte necesară și ea trebuie făcută fără întârziere.

Nu ne îndoim că rostul acestei măsuri va fi înțeles, în semnificația ei, de cetățenii marilor centre urbane, care vor lua din timp măsuri în consecință.

I. M.

Jertfele Unirii

de Eugen Hulea

Nu de mult, au trecut de atunci abia câteva săptămâni, un nume stăruia pe toate buzele și un singur gând apăsa conștiințele românești. Mâinile, milioane de mâini răsfoiau înfrigurat pagini de ziare și învârteau butoanele aparatelor de radio, ca să prindă, cu o clipă mai de vreme, un crâmpel de nădejde sau un cuvânt de întremare.

Neamul trăia la Stalingrad și participa cu întreaga lui ființă la tragica epopee a fiilor săi.

Cine va fi în stare vreodată, să cuprindă în cuvinte potrivite neliniștea, sbuciumul și nesfârșita îndurerare care ne-a cuprins pe toți atunci, când crânicul undelor anunța cu voce sugrumată, că bătălia s'a terminat!...

Azi, după cutremurarea adâncă prin care am trecut, ne mărturisim numai lacrimile pe care le-am șters din ochi, dela copil la cel mai aspru bărbat.

Dar războiul, furtună arbitrată din suferințe și sânge, ne-a aruncat de atunci pe noi talazuri și alte griji ne prind azi în mrejele lor. Pasul inexorabil al vremii ne duce înainte și ne îndepărtează de epizodul eroic dela Stalingrad. Vântul istoriei uscă lacrimile și netezește crispările durerii. Ca niște diamante sobre, în paginile cronicelor rămân încrustate numai faptele, cruci de granit la căpătâiul risipelor de energii omenești.

Jertfa noastră dela Stalingrad se găsește în prag de istorie.

Înainte de a trece dincolo, în câmpiile nemuririi, din reflexele ei de eroism pur și legendar ne izbește coincidența semnificativă, care nu poate rămânea fără urmă, că bătălia aceasta a fost purtată de flacăii unităților dela Alba-Iulia.

Istoricul de mâne va judeca mai limpede înlănțuirea de evenimente din zilele noastre.

Noi nu putem însemna mai mult, decât că, într'o clipă supremă și tragică, istoria a voit să aruncăm în lupta pentru răscumpărare însuși pretoriul de pază al Unirii.

Săptămâni și luni norodul din Bălgrad s'a închinat la altarele cetății pustii, străjuite de sfinții iconostasului Unirii, încremeniți în nostalgiile transcendente.

În iunile marșului spre nemurire, au lipsit din frescele și cadrele lor înșiși voievozii și regii întemeietori și întregitorii de țară.

Oaste plecată pe dramuri fără întoarcere, divizia 20 dela Alba-Iulia mergea prin stepa morții sub oblăduirea acestui sobor de pontifici.

În fața morții, care se proiecta în zările de sânge, când sufletul omului poate mai mult ca oricând să procească, ei au avut de bună seamă, viziunea idealului nostru împlinit.

În cumpăna dreptății dumnezeiești, singura în care ne încredem deplin, apasă greu pentru izbânda noastră jertfa dela Stalingrad.

Progres rapid, revoluționar

Continuarea din pagina 1-a

tate asupra aceea ce este fără valoare. Cultura transformă pe om, așa cum ea transformă și pământul. Un ogor cultivat se deosebește de un pământ paragină, prin aceea că pe el crește o vegetație, care dă roade multe și de calitate, pe când în paragină roadele lipsesc, sau atunci când sunt câteva, sunt cele produse la întâmplare din semințele căzute din pliscul pasărilor. Progresul rapid, revoluționar, îl constată Statistica, când el se produce; dar de produs îl produc mintea și voința prevăzătoare.

Ziua Domnului

„Ajută-ne, Doamne!“...

Ev. Marcu IX, 22.

La poalele muntelui Tavor era încercătură mare. Sfinții apostoli n'au putut să tămăduiască un tânăr epileptic.

Fiul lui Dumnezeu vindecă și această cumplită suferință. Tânărul, care de multe ori cădea la pământ, scrâșnea din dinți și făcea spume, acum se îndrepta sănătos la căminul părintesc. Ce bucurie pentru familia întreagă!

Apostolii Domnului erau însă triști. Intrând în casă cu toții, L-au întrebat deosebi: „De ce n'am putut să scoatem acest duh? Acest neam, le-a răspuns Domnul, cu nimic nu poate fi scos decât cu rugăciune și cu post“.

Post și rugăciune, iată două arme creștinești cu care putem învinge durerile necurate ale lumii.

Am scris cândva un cuvânt despre post, acum îngăduiți-mi, vă rog, să adaug altul despre rugăciune.

Dar pare că văd și acum cum imi stai împotriva și mă întreb: Nu sunt atâtea biserici și preoți, care datori sunt să se roage pentru toți? Ce rost mai are ca să scrii tocmai acum despre rugăciune?

Da, tocmai acum despre rugăciune vreau să scriu un cuvânt, pentru că timpurile de rugăciune au fost totdeauna timpuri grele. Atunci când cerul se acoperea de nori ce întunecau văzduhul; când din adâncuri de zări străbătea prin întunec și, când potopul, seceta, grindina sau războiul, puneau la grea încercare biata făptură omenească. Mai ales atunci cea dintâi datorie a omului era să se roage cerului ca să potolească mânia lui Dumnezeu venită asupra pământului.

Numai în aceste clipe grele vedea bietul om cât de neînsemnată este puterea sa și fără folos înțelepciunea acestui veac.

Atunci cădea în genunchi și dintr-adânc de suflet striga: Doamne, auzi-mă!

Trăim și noi timpuri grele, timpuri de rugăciune.

Ce răcoz n'a căzut și peste pământul țării noastre? Lupte între frați, secetă și inundații, năvăliri și cutremure, încât număr mare de frați au fost smulși din vatra copilăriei și căminul părintesc.

Cuvântul Scripturii: „Se va scula neam peste neam și împărăție peste împărăție și va fi și foamete și ciumă și cutremur... vă vor ucide și veți fi urâți pentru numele meu... și veți vedea uriciunea pustiirii, ce s'a zis prin prorocul Daniel“ — cuvântul acesta sfânt n'a rămas nici de data aceasta mincinos.

Biruți toate durerile și, din negurile ce s'au așezat atât de dese în sate și orașe, ridicați-vă cugetul sus, în muntele cel sfânt al Domnului, unde sunt zări senine și furtunile din văi nu ajung.

Numai de acolo mai putem aștepta astăzi mântuire. „De acolo, de unde valul timpului a încercat în loc“ de unde începe majestoașa eterna pace și unde „sălășluiește Duhul cel de viață pururi dătător“.

Numai prin rugăciune curată și smerită putem deschide cerul și să primim ajutorul lui Dumnezeu. El singur ne poate acum mântui.

Dar pentru aceasta trebuie să te rogi. De nu vrei să te rogi singur, intră în biserică și te roagă împreună cu preotul. Nu-ți pleci genunchii, înalță-ți barem sufletul!

Fii părtaș freamătului sfânt și bucuriei ce înfrățește cerul cu pământul când mulțimile ingenunchi și se roagă.

Ce-ar mai rămânea bun și sfânt în om dacă nu s'ar mai ruga?

Vitaminele opresc scurgerea sângelui

Când ne tăiem la un deget, sângele care se scurge un timp din rană, încetează de obicei delăsă să mai curgă. Acest fapt ne apare foarte explicabil din moment ce ne considerăm oameni sănătoși. Există însă o categorie de oameni, a căror viață poate fi primejdulă chiar cu ocazia unei simple extrageri de dinte și aceasta tocmai din cauza că rana produsă încetează foarte greu, sau chiar nu încetează deloc să sângereze. Astăzi am ajuns să cunoaștem procesul de închegare al sângelui și știm că în corpul omnesc, în special în cheile sanguine, circula anumite substanțe, care intră în acțiune imediat ce o vână, fiind deschisă, a luat contact cu aerul din afară. Chiar și la deteriorările peretelui intern al vasului, ca de exemplu la tromboză, când se produce o inflamație a peretelui interior al vănei — în special la picioare — este vorba de un fel de proces de închegare în cadrul căilor circulare sanguine. Această substanță provocatoare de închegare, numită Prothrombin, se datorește unui anumit component sanguin, așa zisul Trombozot.

Astăzi mai știm că pentru a ajunge la o închegare rapidă și satisfăcătoare a sângelui, este necesară prezența unui anumit soi de vitamină. Este vorba de vitamina K, descoperită abia acum 5 ani. O găsim mai cu seamă în frunzele verzi și de aci și obiceiul la unele popoare primitive de a aplica frunze pe rana sângărândă. E interesant că această vitamină K, se găsește și la anumii microbi intestinali, care viețuiesc în intestinul omului, cât și în cel animal, ei fiind o probă a sănătății organismului și în același timp împiedecând încolțirea unor culturi de

bacterii vătămătoare corpului omnesc. Se mai găsește deasemeni în lucernă, iar înainte de toate vitamina K, se poate obține din făină stricată de pește. Între timp s'a dat de nenumărate particularități ale acestei vitamine. Astfel spre exemplu ea se manifestă abia în prezența lichidului de fier ce se formează în ficat. Acum ne putem explica și de-sele complicații neplăcute ce intervin cu apariția pietrei biliare și la deteriorări ale ficatului după operația beșicelei fierii, care complicații sunt o urmare directă a procesului de închegare a sângelui mult încetinit în urma operației. Chiar și înclinația puternică de sângereare la unii copii foarte mici se explică prin faptul că sugaciul încă nu dispune în intestin de flora necesară de colibacili și astfel el nu poate produce cantitatea de vitamină K, indispensabilă procesului de închegare și opririi pierderii de sânge.

Alfabetul vitaminelor se găsește în continuă creștere. Astfel pe lângă cunoscutele vitamine A, B, C, D, E s'a descoperit și vitamina F. Aceasta are calitatea de a grăbi vindecarea rănilor. Și fiindcă rănilor se concentrează cu predilecție asupra pielii sau cel puțin o implică deseori, această vitamină F se va găsi înainte de toate chiar în piele. Din punct de vedere al compunerii sale chimice, ea constă din acizii de grăsime nesaturați. În caz de lipsă de vitamina F, pielea devine aspră, uscată și înclină spre formarea mătreței. Efectul vindecător de răni al untarei de pește se explică în parte prin faptul că ea intrunește în acizii ei grași cantități de vitamină F. Și aci stă baza cercetărilor vitaminice pășite iarăși pe cărări noi pentru a desvălui tainele vieții. (RDV)

Noile rezultate ale cercetărilor anatomistilor germani.

În ultimii zece ani anatomistii germani au publicat 900 de lucrări științifice asupra celor mai diferite ramuri ale acestui vast domeniu de știință care dovedesc că structura corpului omnesc și a funcțiilor sale nu este încă complet cunoscută. În anul 1939 s'au împlinit 100 de ani dela descoperirea celulelor corpului de către Schwann. De atunci cercetările în această direcție au continuat și s'a constatat că la toate viețuitoarele corpul constă din celule și că și substanțele intercelulare joacă un deosebit rol funcțional. Celula constă din nucleu, citoplasmă și centriol. Nucleul are câteodată cromosomii în condiții defavorabile pentru cercetări. Lucrările noi se preocupă îndeosebi de dimensiunea nucleului. S'a încercat deasemenea, pentru constatarea fenomenelor ce se desfășoară la cromosomi, influențarea despărțirii nucleului. Pischinger a cercetat influența diferitelor substanțe fixative asupra structurii nucleului celular. Multe lucrări se preocupă cu structura fină a mușchilaturii scheletului, relevându-se cele ale lui Voss și Watzka. Alți anatomisti s'au consacrat studiului structurii oaselor. Deasemenea s'au făcut cercetări noi asupra vaselor sanguine, inimii, asupra rolului glandei tiroide pentru economia căldurii corpului, asupra sângelui, ficatului, căilor respiratorii. Și pielea a fost mult cercetată în ultimii 10 ani. S'a putut constata că fiecare fir de păr omnesc, fără excepție, servește simțului pipăitului și este prevăzut cu nervi, într'un mod anumit.

Ingrășăminte naturale și chimice

Valorificarea gunoiiului

Când vorbim de gunoiiu, trebuie să facem o deosebire, fiindcă această noțiune nu reprezintă un material de un singur aspect, felul gunoiiului deosebindu-se după locurile unde este produs și de anotimp. Valoarea gunoiiului depinde de acești factori. Atât substanța sa cât și utilizarea este cu totul alta la țară, la orașele obișnuite sau în cele industriale.

Ca mijloc de îngrășământ al pământului, gunoiiul joacă un rol important pentru îmbogățirea cu humus a terenurilor nisipoase, a depresionilor mlăștinoase, etc. Importanța gunoiiului pentru agricultură consistă în special în conținutul său de materii organice și coloizi anorganici (cenusă). Prin înprăștierea gunoiiului pe terenurile care au nevoie de îngrășământ, aceste sunt îmbogățite cu bacterii, materii alimentare și humus. Consecința este o îmbunătățire a conținutului de apă și a posibilității de a reține apa.

Din alt punct de vedere gunoiiul reprezintă o valoare economică prin resturile pe care le conține. Acestea constau în materiale vechi, precum me-

tale, cârpe, oase, hârtie, resturi de blâni, piele, cauciuc, sticlă, etc. Toate acestea pot fi redare consumului normal prin prelucrare industrială.

Gunoaiele rezultate dela ospătăriile marilor orașe au un bogat conținut de grăsime, așa încât ele pot servi ca o hrană ideală pentru vite. În Italia și America s'au făcut experiențe pentru recăștigarea grăsimilor și uleiurilor, spre a fi date pieței.

Operațiunea de strângere, sortare, tratare chimică sau fizică și utilizare practică a gunoaielelor constituie o acțiune economică de valoare netăgăduită, chiar dacă ar fi să ne gândim numai la transformarea în roditoare a terenurilor sterpe, sau la îngrășata suprafețelor agricole deja cultivate.

Superfosfatul

Printre îngrășămintele chimice de mare importanță pentru dezvoltarea plantelor este și superfosfatul, (care conține 16--18 acid fosforic).

Superfosfatul este recomandat în primul rând pentru regiunile secetoase de șes și dealuri din partea de răsărit și de sud ale țării, unde se găsește pă-

mânt negru (cernozlom) sau castaniu. În al doilea rând pentru regiunile de câmpie și dealuri din Banat și Ardeal — superfosfatul nu este recomandat pentru regiunile de deal și munte cu ploi multe, unde se găsesc terenuri spălate albicioase (podzol).

Superfosfatul se întrebuințează mai cu seamă pentru cerealele păioase: grâu, ovăz, orz, orzoaică, cum și pentru mazăre, sfecla de zahăr etc. dându-ne în jurul a 200 kg. la hectar.

Informațiuni detaliate asupra modului de întrebuințare pentru fiecare caz în parte, se vor cere dela Institutul de Cercetări Agronomice din București, B dul Mărăști Nr. 61, cum și dela Camera Agricolă sau Ocolul agricol cel mai apropiat.

Agricultorii din regiunile indicate, mai sus unde îngrășarea pământului cu superfosfat dă rezultatele cele mai bune, sunt sfătuiți să se aprovizioneze de pe acum cu cantități mai mari de superfosfat, făcându-și chiar și rezerve pentru anii viitori, înscriindu-se și depunând costul la Uniunea Centrală a Sindicatelor agricole din București sau la Obștii Agricole, Sindicatul sau Camerele agricole locale.

Camerele, Sindicatul sau obștiile agricole care primesc înscrieri și bani, vor comunica Uniunii Centrale a Sindicatelor Agricole din București cantitatea de superfosfat pentru care s'au primit banii, făcând comenzi ferme pentru aceste cantități.

Dacă a rămas ceva prețios din raiul pierdut, apoi această podoabă a rămas în sufletul omului. Prin rugăciune, într'o clipă se înalță de-asupra celorlalte fapte și se apropie de scaunul cel sfânt al lui Dumnezeu. Tot ce e rău și întinat, toată sgra păcatului cade, iar ce e curat și sfânt înviorează, prinde putere și ajută.

Nu nesocotești pilda Domnului, El,

în clipele cele mai grele din chinuita sa viață trăită pe pământ, s'a rugat. Buzele lui erau poleite de dar ceresc, împărțit apoi cu atât belșug oamenilor.

Mântuitorul ne-a învățat să ne rugăm și prin rugăciune să ne apropiem de Dumnezeu.

Departate suntem și azi de Domnul, de sfatul și voia lui sfântă.

Vrei să te faci părtaș bucuriei cerești; să primești pacea și binecuvântarea lui Dumnezeu? Atunci roagă-te. Nu te uita că ești acum de platră și buzele tale nu mai pot rosti numele Părintelui tău părisit. Întoarce-te, nădăjduiește și strigă în durerea sau bucuria ta pe Domnul.

Pr. Ioan Scurtu

Dați sânge pentru ostași

Pe lângă grija pentru familiile ostașilor de pe front, grijă ce se cere permanent avută în vedere, întrucât nevoile acestora sunt mari, mai este nevoie să ne gândim și la răniții noștri din spitale, a căror însănătoșire grabnică trebuie să ne preocupe în cea mai largă măsură.

O datorie și morală și patriotică ne îndeamnă să ne interesăm de starea lor, de nevoile și dorințele lor. Acest interes nobil este un fel de răspuns la sacrificiile sfinte făcute de bravii noștri ostași pe front pentru apărarea hotarelor și patrimoniului de cultură europeană.

Mulți ostași răniți pe front au pierdut uneori cantități mari de sânge, din care cauză starea lor este gravă. Pentru salvarea lor medicina modernă folosește transfuziile de sânge.

În scopul aprovizionării cu cantități suficiente de sânge, organele sanitare superioare au înființat centre de sânge conservat pe lângă unele spitale din zona interioară. Un astfel de centru a luat ființă și în București, în Str. General Angelescu No. 140, lângă Podul Cotroceni.

Chiar dela înființarea lui marele public a cunoscut rostul și marea lui însemnătate umanitară și națională. Apelurile lui călduroase au găsit un adânc ecou în păturile largi ale societății românești.

Sute de donatori, din ambele sexe și de toate vârstele au bătut la porțile lui, pentru a dona sânge chiar dela primele apeluri.

Cetățeni din toate categoriile sociale au defilat prin sălile de consultații ale spitalului dela Cotroceni, oferind — cu dragă inimă — sânge, convingși că prin această mică jertfă pot salva dela moarte sigură un frate, o rudă sau un camarad, care se sbate între viață și moarte.

„Centrul de sânge conservat al armatei” adresează din nou un apel către cetățeni invitându-i de a oferi sânge. Stocurile de sânge pe măsură ce se consumă, trebuie în aceeași măsură refăcute. De aci, rațiunea noului apel.

Nu ne îndoim că toți Români vor răspunde cu aceeași dragoste acestui apel ca și celorlalte. Pentru că este vorba de salvarea unor ființe care, din cauza marilor pierderi de sânge, se sbat între viață și moarte și aceste ființe sunt dragii noștri ostași, care au sângerat pentru apărarea hotarelor noastre sfinte și a noastră a tuturor.

Ion Muche

În veci nemângăiate și cu durere în suflet, Zoe soție și Felicia fiică, anunță rudele, colegii, prietenii și pe credincioșii parohieni din comuna Araci-Brașov că slujba parastasului de un an de zile dela moartea scumpului lor

Preotul

Silviu Josan

se va oficia în ziua de marți, 13 Aprilie 1943, la Sf-ta Mănăstire Brâncoveanu dela Sâmbăta de sus jud. Făgăraș.

Fii incredințat, scumpul meu soț și tatăl meu drag, că te vom plânge și nu te vom uita tot restul vieții noastre.

Fie-ți somnul lin suflet bun și blând!

DEPUNERILE DE ECONOMII LA C. E. C.

Noul avantajii pentru depunătorii din provincie

Însușirea predominantă a tuturor Caselor de Economii este că aceste așezăminte corespund unor largi funcțiuni de ordin obștesc, ceea ce le-a imprimat un accentuat caracter popular.

Acest spirit tradițional stă și la baza Casei de Economii din România încă dela înființarea sa din 1881 și s'a continuat neschimbat și cu ocazia reorganizărilor din anii 1930 și 1932.

Astăzi C.E.C.-ul îndeplinește prin Serviciul său de Economii un îndoit rol educativ și economic, contribuind deopotrivă la desvoltarea spiritului de agonisire și la închegarea capitalului național. Prima activitate răspunde deci unei nevoi organice de a întări viața de familie și viața gospodărească prin virtutea cumpărării și mai ales în vremurile de față, când agonisita flecăruia trebuie ferită de foc, de furt, de pierdere, ori alte cauze rezultând din starea de război, și când, mai ales, eforturile generale pretind participarea colectivă a economiilor, sub forma capitalului, la susținerea creditului public și privat.

Popoarele, și odată cu ele Statele nu-și dovedesc tăria istorică, dacă alături de forța lor spirituală și eroică, nu și-au consolidat forța economică.

Combaterea risipei, ca și combaterea tezurizării trebuie dusă cu apri-gă stăruință.

Această misiune îi revine în întregime C.E.C. ului.

Pentru siguranța depunerilor, C. E. C.-ul a adus o politică de prudență,

ceea ce l-a atras încrederea desăvârșită a publicului. Dovada nedesmintită a acestei încrederi este cifra considerabilă de 21 miliarde lei cât reprezintă azi depunerile pe libretele de economii și depozitele în conturile de cecuri.

Această încredere a fost susținută deasemenea printr'o solidă organizare tehnică, precum și prin ușurința cu care s'au făcut întotdeauna restituirile, element hotărâtor pentru micii depunători.

C.E.C.-ul restituie orice sumă imediat, atât la Centrala din București, cât și la Sucursalele sale din Chișinău și Cernăuți.

Deasemenea, orice sumă poate fi restituită prin oficiile poștale, după ce în prealabil s'a cerut aprobarea dela Centrala C.E.C. care ține situația contabilă a conturilor. În cazuri urgente această aprobare poate fi cerută chiar telegrafic, așa încât restituirea este făcută cu aceeași repeziune, ca și la sediile C.E.C.-ului.

Pentru nevoile curente, se puteau retrage imediat, dela oficiile poștale, sume până la două mii de lei, la intervale de câte 10 zile, fără a fi necesară aprobarea prealabilă a C.E.C.-ului.

Numeroși depunători au solicitat însă C.E.C.-ul să adapteze aceste sume și termene la nevoile de azi. Cererile fiind luate în considerare, C.E.C.-ul de comun acord cu Direcțiunea Generală P.T.T. a dat oficiilor poștale unele dispozițiuni, care prezintă noul și însem-

nate avantajii pentru depunătorii de economii din provincie.

Astfel, restituirile imediate, pentru trebuinți curente ale depunătorilor, dela oficiile poștale, pentru care nu se cere nicio aprobare dela Centrala C.E.C., au fost majorate dela 2000 la 5000 lei, iar termenul de retragere din zece în zece zile a fost redus la cinci zile.

Deasemenea, s'a dispus ca, la emisiunea noulor librete de economii, să nu se mai perceapă nicio taxă. Cu alte cuvinte, depunătorii vor primi libretul C.E.C.-ului, în mod gratuit, ca un instrument de agonisală și educație națională, care trebuie să pătrundă în toate familiile românești.

Aceste conveniențe, răspund unor cereri pe deplină justificare ale depunătorilor, care găsesc astfel în C.E.C., așezământul firesc și comod al agonisitei lor.

Prin aceste noi avantajii trebuie de asemenea înțeles și faptul că C.E.C.-ul urmărește să destăzurizeze sumele neproductive, atrăgându-le în circuitul creator și productiv, servind astfel nevoile economiei naționale și susținând imperativele vremurilor pe care le trăim.

Citiți și răspândiți

„Gazeta Transilvaniei“

Din lumea largă

Cerșetorii fixează o „pomană minimală“.

Cerșetorii din Paris s'au unit, începându-și „politica de clasă“ printr'o decizie de mare însemnătate. Ei au hotărât stabilirea pomenii minimele la 1 franc. Mai puțin nu se primește!

Cea mai mare peșteră de gheață din lume.

În munții Tennen din provincia Salzburg în Ostmark a fost descoperită de curând de către cercetători germani o nouă peșteră uriașă. Această lume de basm, care are o suprafață de 30.000 metri pătrați și ganguri acoperite cu gheață pe o distanță de 40 km., este de sigur cea mai mare peșteră de gheață din lume, descoperită până în prezent. Peștera se găsește aproximativ la înălțimea de 2000 m. deasupra nivelului mării. Cele mai mari bolte ale peșterii au înălțimea de 50 și 60 m.

O mică istorie a artelor în anecdote din secolul al 19-lea.

Anecdotele artiștilor sunt mai vechi decât istoria artelor. Valoarea lor istorică a fost recunoscută de către celebrul biograf italian al artiștilor Vasari. Și Jakob Burckhardt spunea despre anecdota că este „istoria alertă“. Leopold Zahn a publicat recent în editura Klepenheuer o carte intitulată: „Mică istorie a artelor în anecdote ale secolului al 19-lea“. Povestind aceste anecdote el nu vrea numai să amuze pe cititor, ci caută să fie în același timp instructiv. Povestește lucruri amuzante și caracteristice ale artiștilor și înfățișează și operele acestora, arta însăși. Ilustrațiunile cărții se adaptează complet conținutului și scopului acestei originale istorii a artelor.

Conferințele pentru muncitori

organizate de

Asociațiunea culturală „Astra“ și Muncă și Lumină

La 14. III. 1943 D-l *I. Gârbacea*, Profesor univ.: Prețurile pieții și motivele fluctuațiilor.

Filme culturale.

Jurnal sonor, Lupta pentru pâine (380 m.) Recolta germană în conserve (330 m.)

La 21. III. 1943 D-l *Dr. Suciu Valentin*: Rostul și importanța asigurărilor sociale.

Jurnal sonor, Atelierele germane (500 m.) Expoziția din München 306 m., 1931.

La 28. III. 1943 D-l *Dr. Colbazi Emil* medic: Apărarea contra bolilor venerice.

Jurnal sonor, Sănătatea nu este ceva întâmplător (353 m.) Lumină, mai multă lumină (557 m.)

La 4. IV. 1943 D-l *Dr. Căllman Nicolae*: Gospodăria model a muncitorului și sănătatea lui.

Jurnal sonor, Copiii noștri, viitorul nostru, (384 m.) Tineretul muncește. (591 m)

Publicațiune

Se aduce la cunoștința contribuabililor că Ministerul de Finanțe a aprobat prelungirea termenului de plată a impozitului mobilier și pe salarii, fără amendă sau majorări, până la data de 5 Aprilie.

Ad tor Fin. Principal Șef. Secț.
Romulus Zătreanu Ieronim Stricatu

De vânzare o casă în comuna Satulung pe strada Principală, compusă din patru camere și bucătărie, pivniță și grădină cu pomi fructiferi, apă în curte și instalație electrică.

Informații la biroul Tipografiei „Astra“, Str. Lungă No. 1.

TIPOGRAFIA

„ASTRA“

Execută orice tipăritură sau lucrare de legătorie

Telefon 1102

Aveți încredere într'o întreprindere curată românească.

Atelierele: Str. Lungă No. 1. (În curtea cinematografului „ASTRA“)

106 ani de luptă românească are
„GAZETA TRANSILVANIEI“

Informațiuni

Pentru abonații noștri

In urma urcării prețului hârtiei de tipar suntem nevoiți să urcăm și noi prețul abonamentului.

Abonamentul anual al Gazetei Transilvaniei va fi dela 1 Aprilie a.c.

Lei 400

Autorități și societăți Lei 800

Membrii „Astrei” din comunele jud. Brașov și refugiații săteni din Ardealul de Nord

Lei 200

Abonamentele plătite înainte de 1 Aprilie a. c. se consideră integral plătite cu prețul vechiu.

Cele în restanță se vor majora dela 1 Aprilie a. c. în proporția de timp pe care se fac.

Prețul unui număr va fi de Lei 5

Abonamente de sprijin

Dr. Alexandru Cristian medic, Brașov	Lei 1000
Antistescu V. inginer, București	500
Firma Isvoranu București	1000
Victor G. Maier proprietar, Grebenișul de Câmpie	3000
Teodor Macavei controlor șef adm. fin. Brașov	500
Giolu Gheorghe mecanic, Bod	100
Popișter Gh. șofer	50
D-na Flora și d-l prof. Silviu Dragomir, în loc de cunună pe mormântul lui I. Broșu	2000

Dela Universitatea liberă muncitorească

Duminică, 4 Aprilie, va conferența d-l dr. Nic. Căliman la Universitatea liberă tratând subiectul: **Gospodăria medel a muncitorului și sănătatea lui.**

Cu această conferință se va încheia primul ciclu de conferințe pentru muncitori.

Amânarea târgului de mostre din Sibiu

Comisia interimară a Camerei de comerț și de industrie din Sibiu, examinând posibilitățile de a organiza în Sibiu în anul 1943 un **Târg de mostre**, a hotărât sistarea organizării târgurilor de mostre din Sibiu pe durata războiului. Deci în anul 1943 nu va avea loc la Sibiu târgul de mostre.

Conferința d-lui dr. Colbazi

In cadrele Universității libere muncitorești d-l dr. E. Colbazi și-a ținut duminică, 28 Martie conferința despre bolile venerice. A fost o conferință foarte instructivă care ar trebui ascultată de cât mai mulți părinți și tineret. Prin felul său de expunere și documentare d-l dr. Colbazi a știut ține pe ascultători tot timpul cu atențiunea încordată. Filmul rulat despre sifilis a impresionat foarte mult pe cei prezenți.

Conferințele Extensiunii Academice

Sâmbătă, 3 Aprilie a. c. orele 5 p. m. va conferența în sala festivă a liceului „A. Șaguna” d-l prof. Dr. Ion Z. Târță tratând subiectul: **Normarea contabilității și calculația conturilor.**

Cronica războiului

Ieri și azi...

România Mare a trăit în cadrul continentului european ca o realitate vizibilă, dar neînțeleasă. Contribuția noastră la dezvoltarea continentului n'a fost în alte vremuri mai puțin importantă decât astăzi. Singura deosebire a fost faptul că, în trecut, efortul nostru avea un circuit limitat la periferiile interesului general. Astăzi însă, efortul românesc cunoaște limitele cele mai superioare și se mișcă în centrul preocupărilor generale. România Mare, stat de prim ordin în spațiul Sud-Estic al Europei, a muncit mult, dar toate străduințele sale nu s'au putut face remarcate și nici condițiile sale vitale de trai nu s'au putut intra în conștiința popoarelor occidentale. S'ar putea spune că în bună parte a fost vina noastră, dar afirmația ar fi exagerată, adevărul fiind că nici Occidentul n'a sesizat în deajuns rosturile noastre pe locurile unde ne aflăm. Astăzi însă rolul României este recunoscut din plin și nu odată s'a scos în evidență importanța statului nostru în condițiile de viață prezente și trecute ale bătrânului continent.

Un articol de asemenea natură apare în marea revistă politică și militară „Comando”, din Roma, unde pe opt pagini se vorbește despre „Funcțiunea istorică a României”. Dacă articolul este plin de interes pentru noi și pentru toți cei care vor să ne cunoască, nu mai puțin interesante și concludente sunt pasajele de încheiere.

„Mare este astăzi contribuția dată de România — conchide autoarea — acțiunii de salvare a civilizației europene, pentru care luptă alături de Axe: contribuție de ordin strategic, (frontierele României constituiesc un zăgaz în fața dușmanului) contribuție de sânge foarte importantă, dacă se ține seamă de cifra populației sale, contribuție economică, pe care trebuie să o considerăm vitală, fiindcă petrolul în actualul războiu reprezintă un element vital.

„Exploatate într'un ritm vertiginos, zăcămintele petrolifere românești alimentează într'adevăr, a-propos exclusiv, enormele eforturi militare ale popoarelor Axei.

Situația pe fronturi

Luptele din Tunisia

Atacul început acum 10 zile de către forțele anglo-americane în Tunisia de Sud și centrală s'a deslășurat sub auspiciile unei superiorități zdrobitoare din partea aliaților. Rezistența trupelor Mareșalului Rommel a fost cât se poate de îndârjită, dar ea nu a putut face față unui inamic mult superior numeric.

Atacate atât frontal, cât și prin Sud și Nord, forțele Axei au trebuit să evacueze sistematic întăriturile dela Mareth și prin lupte de arier-gardă să

„In acest războiu soldatul român a dovedit excepționale calități, impunându-se admirației universale. In nenumărate rânduri Germanii au recunoscut solemn această vitejie a Românilor. Poporul român este credincios tradiției sale de curaj în luptă și în durere și, de bună seamă, el este unul dintre popoarele a căror istorie s'a afirmat întotdeauna prin luptă și sbucium.

„In crâncenul războiu de astăzi, Italia este mândră că are aături pe îndepărtata ei soră latină, de care o comună și gravă primejdie o leagă cu atât mai mult. Astăzi, ca niciodată, Italia se simte legată de România prin tovarășia lor în durere. Pe deasupra depărtărilor, această luptă comună unește inima Carpaților de inima Alpilor.”

Iată dar, expusă în termeni lapidari, o clară sinteză a importanței românești și recunoașterea temeliiilor pe care trebuie să se așeze o țară cu un trecut și un prezent atât de însemnat pentru colectivitatea europeană.

Insemnările ziaristei italiene care semnează articolul din „Comando” depășesc astfel semnificația unor simple încrustări trecătoare, imprimându-se în conștiința celor ce le vor cunoaște ca un semn de atențiune și ca un avertisment totodată. România nu s'a îndepărtat nicio clipă dela rosturile sale și dacă a trebuit să sufere vitregiile vremii, ingenunchieri momentane, pierderi dureroase, ea n'a pierdut o clipă mândria unui stat care-și cunoaște valoarea și știe ce vrea. România a fost și a rămas o tovarășă leală pentru cei care i-au solicitat prietenia și a știut să facă din prietenia sa un motiv de mândrie pentru cei ce i-au stat alături. De aceea, România de astăzi, tot atât de vrednică precum a fost și până acum, pătrunde în conștiința omenirii și tot de aceea ea păstrează convingerea că între ea și cei care ar vrea să-i întunece meritele discernământul se poate obține cât se poate de simplu. Bazată pe tradițiile sale de hărnicie, vitejie și cinste, țara noastră așteaptă clipele de liniște, când stindardul unității va flutura peste creștetele fiilor săi de pretutindeni.

de **Mardare Mateescu**

crearea de pierderi pentru inamic, fără a-i da putința să realizeze capturi de oameni și materiale. Acest lucru a și fost făcut de către Mareșalul Rommel, care astfel manevrând în zona coastei golfului Gabes a evacuat zona Mareth, zona Gafsa-El Hamma și Gabes.

Data fiind importanța luptelor care se dau în Tunisia și care după comentariile apărute în toate ziarele reprezintă o înclăstare cu caracter decisiv pentru stăpânirea căilor mediteraniene, este de prevăzut că mareșalul Rommel își va reorganiza foarte curând linia de luptă. Este de așteptat chiar în zilele acestea o puternică joncțiune a trupelor comandate de Mareșalul Rommel cu cele comandate de Mareșalul von Arnim care deține și titlul de comandant suprem al trupelor germane din Africa.

Stăpânirea Mediteranei, având o importanță deosebită pentru însăși securitatea Sudului european, succesului anglo-saxonilor va trebui să-i urmeze o contra-operațiune a Axei care să anihileze avantajile obținute până acum.

Bătălia Tunisului începe cu o luptă din cele mai înverșunate, în care aviația are un cuvânt puternic și răspicat. Deși luptele se desfășoară într'un spațiu relativ redus, față de celelate fronturi, iar superioritatea numerică a anglo-saxonilor este cifrată la 5 contra 1, sectorul acesta al frontului mondial capătă o mare importanță și va pune la grea încercare dorința anglo-saxonă de a domina țărmurile de Nord ale Mediteranei, de unde să poată porni atacuri masive, cu ajutorul aviației, asupra Europei.

Frontul din răsărit

Desghețul care se întinde pe spații tot mai mari de-a-lungul frontului din răsărit reduce foarte mult din intensitatea luptelor.

Totuși, sunt remarcate unele operațiuni cu caracter mai important, în diferite sectoare ale acestui front.

Astfel, în regiunea *Kubanului*, unde trupele românești mențin capul de pod între Taman-Kerci, au fost înregistrate atacuri rusești date cu efective reduse, dar cu o puternică acțiune de foc, atacuri care au fost metodic respinse. Focul plin de efect al artileriei noastre, precum și asalturile năvalnice ale avioanelor Stuka, au cumintit pe inamic, făcându-l să revină pe vechile sale poziții.

La Sud de lacul *Ilmen*, o operațiune ofensivă germană, făcută pentru scurtarea frontului, a fost realizată, atingându-se obiectivele fixate, deși condițiunile terenului creiau greutăți din cele mai mari.

In regiunea dela Sud de lacul *Ladoga*, continuă lupte defensive din cele mai grele, dar încununete de succes. Astfel, două batalioane inamice pornite la atac, au fost încercuite de Germani și nimicite, distrugându-se și un număr de tancuri.

In sectorul din Sud, între *Kursk* și *gura Donetului*, unde desghețul este în toilul lui, operațiunile sunt foarte mult îngreuiate, așa că în ultimele zile nu s'a produs nimic important.

Tot astfel nu sunt menționate operațiuni noi în zona frontului finlandez.

Gazeta Transilvaniei

E susținută de abonații ei.
Asociațiunea „Astra” Brașov
împlinește tot ce nu se ajunge.
Se gândește cineva la asta?

Redactor responsabil
ION BOZDOG